Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych

Część XXVIII. — Wydana i rozesłana dnia 1 czerwca 1875.

81.

Rozporządzenie ministra rolnictwa z dnia 19 maja 1875,

tyczące się nowego statutu dla zarządu dóbr bukowińskiego funduszu religijnego grecko-oryentalnego.

Jego c. i k. Apostolska Mość raczył najmiłościwiej najwyższem postanowieniem z dnia 19 maja 1875 zatwierdzić zamieszczony poniżej statut dla zarządu dóbr (lasów, posiadłości ziemiańskich i kopalni) bukowińskiego funduszu religijnego grecko-oryentalnego.

Statut ten nabywa mocy obowiązującej od dnia 1 lipca 1875.

Chlumecky r. w.

Statut

dla

Zarządu dóbr (lasów, posiadłości ziemiańskich i kopalni) bukowińskiego funduszu religijnego grecko-oryentalnego.

§. 1.

Stosownie do zasad, przez Najjaśniejszego Pana postanowionych, naczelny kierunek i nadzór nad zarządem dóbr bukowińskiego funduszu religijnego grecko-oryentalnego sprawować bedzie c. k. ministerstwo rolnictwa w granicach ogólnego zakresu działania c. k. ministerstw.

§. 2.

Oprócz tych przedmiotów, które przekraczają ogólny i szczególny zakres działania c. k. ministerstwa rolnictwa, zachowuje się do najwyższej decyzyi jeszcze następujące:

a) Zatwierdzenie preliminarzy rocznych i

b) zatwierdzenie zamkniętych rachunków rocznych wszystkich gałęzi zarządu dóbr.

§. 3.

Pod naczelnym kierunkiem i nadzorem ministerstwa rolnictwa będzie zawiadywała dobrami osobna dyrekcya, mająca siedzibę w mieście stołecznem kraju, Czerniowcach i używająca tytułu: „C. k. Dyrekcya dóbr bukowińskiego funduszu religijnego grecko-oryentalnego“.

§. 4.

Naczelnik krajowy administracyjny (c. k. prezydent krajowy) na Bukowinie jest oraz prezesem dyrekcyi.

§. 5.

Dyrekcya składa się z dyrektora dóbr, referenta ekonomicznego i odpowiedniej ilości pomocników.

Skład osobowy i porządek stopni tychże wyszczególniony jest w dodatku *A*.

§. 6.

Dyrekcya zarządza wszelkiemi dobrami funduszowemi (lasami, posiadłościami ziemiańskiemi, przedsiębiorstwami przemysłowemi, dochodami suchemi domami czynszowemi, kopalniami itd.); całym obrotem technicznym i wszelką służbą administracyjną urzędów podwładnych we wszystkich gałęziach zarządu dóbr kieruje podług szczególnych instrukcyj (§. 22), sprawuje nadzór i w ogólności dokładać ma starania, ażeby z jednej strony dochód z dóbr powiększał się ciągle i stale gospodarką jak najlepiej wyrozumowaną i odpowiadającą prawidłom przez naukę postępową podanym i wypróbówanym, z drugiej zaś strony, ażeby wkłady na zarząd zmniejszały się ile możności. Jej także będzie obowiązkiem starać się o utrzymanie iścizny dóbr funduszu religijnego grecko-oryentalnego, jakoteż o bezpieczeństwo i porządek w zawiadowstwie pieniędzmi.

§. 7.

Dyrekcya podlega bezpośrednio ministerstwu rolnictwa; jej podlegają wszystkie urzędy i osoby, ustanowione do zarządzania dobrami tego funduszu i należącemi do nich zakładami.

§. 8.

Do bezpośredniego zarządzania oddzielnemi dobrami tudzież do samoistnego gospodarowania i zawiadowstwa ustanawiają się następujące osoby:

a) Do lasów: Rządca lasów;

b) do folwarku Kocman z Laszkówką i innych dóbr ziemiańskich, jeżeli będą administrowane na własny rachunek: Zarządy gospodarcze;

c) do kopalni: Zarząd wyższy kopalni i hut w Pożoricie.

§. 9.

Lasy funduszowe podzielone będą na 20 dokładnie odgraniczonych, w dodatku *B* wyszczególnionych, okręgów leśniarczych.

Każden taki okręg będzie nadany rządcy lasów (leśniczemu lub nadleśniczemu, aby nim bezpośrednio zarządzał i samoistnie na nim gospodarował, pod osobistą odpowiedzialnością.

Rozległość i granice każdego z okręgów gospodarczych, tudzież siedziby rządców lasowych, wyznacza ministerstwo rolnictwa, i w razie potrzeby może takowe zmienić.

Skład osobowy i porządek stopni rządców lasowych zawiera dodatek *C.*

§. 10.

Rządca lasów rozciągać ma swoję działalność zwyczajnie na całą nieruchomą posiadłość funduszową położoną w wyznaczonym mu okręgu, i do niego będą należały czynności gospodarcze wszelkiego rodzaju na zasadzie zatwierdzonych preliminarzy planów gospodarki, odpowiednie spieniężanie materyałów, z wyłączeniem manipulacyi pieniężnej, zalesienie i zadrzewnictwo, współudział w pracach około urządzenia gospodarki, tudzież kierowanie ochroną lasu i polowania i dozór w tej mierze.

Wyjątek od tego prawidła ma miejsce tylko co do większych dóbr ziemskich (folwarków), dochodów z propinacyi, młynów tudzież nieruchomości należących do kopalni, gdyż tam zaprowadzona będzie osobna administracya (§§. 15, 16 i 17).

W okręgach gospodarczych zbyt oddalonych od siedziby urzędu prowentowego można dla większej wygody publiczności poruczyć rządcy lasów wyjątkowo odbieranie należytości za sprzedane płody leśne, z zachowaniem ostrożności, które ministerstwo rolnictwa określi.

§. 11.

Do zajmowania się ochroną lasów i do pomocy w czynnościach technicznych przydana będzie każdemu rządcy lasów odpowiednia ilość pomocników (strażników leśnych) na etacie umieszczonych a których ilość jest w dodatku *B*, wyszczególniona, należących do rzędu sług stałych, prawo do emerytury mających, którzy, podlegając bezpośrednio rządcy lasów, obowiązani są w ogólności brać czynny udział w zajęciach gospodarczych i zarządowych, które temuż są poruczone.

W szczególności strażnicy leśni są przedewszystkiem odpowiedzialni za ochranianie własności funduszowej w dozór im oddanej, aby się do niej bezprawnie nie wdzierano, jakoteż od wpływów szkodliwych wszelkiego rodzaju.

Ilość umieszczonych na etacie strażników leśnych rozdziela ministerstwo rolnictwa na oddzielne okręgi leśniarcze stosownie do potrzeb służby. Gdyby dla braku uzdolnionych kandydatów lub z jakiej innej przyczyny nie zdołano obsadzić wszystkich posad, które dla strażników leśnych są systemizowane, można przyjąć tymczasowo gajowych, w takiej ilości, jak na to pozwolą wydatki, wyznaczone na służbę do ochrony lasów.

§. 12.

Kiedy szczególne stosunki miejscowe mianowicie zaś wielka parcelacya posiadłości ziemskiej częste szkodnictwa w lesie tego wymagają, gdyby ustanawianie leśnego dla pomniejszych, odosobnionych kawałków lasu, zdawało się za kosztownem, można przyjąć na czas potrzeby tymczasowych „gajowych“ mających te same obowiązki co strażnik leśny, najwięcej w takiej ilości, jaka jest podana w dodatku *B.*

W ilość tę nie wlicza się gajowych przyjętych na mocy powyższego paragrafu na miejsce strażników leśnych, których niedostaje.

Gajowych przyjętych w ilości dozwolonej, rozdziela na okręgi leśniarcze ministerstwo rolnictwa.

§. 13.

Do załatwiania czynności pisarskich, które ograniczone być mają do najmniejszych rozmiarów i do pomocy w wszelkich innych czynnościach urzędowych, przydany będzie każdemu zarządcy lasów pomocnik leśniczy.

Pomocnicy leśniczy nie są mianowani stale, przysięgają jedynie że będą strzegli lasu i w tym względzie powinni się dać używać.

§. 14.

Do służby w dyrekcyi, do dopomagania inżynierom leśniczym, w pracach około urządzenia leśniarki i do czynności praktycznych w leśniarstwie w okręgach, będą umieszczeni na etacie asystenci leśniczy i elewi leśniczy (praktykanci), których ilość podana jest w dodatku *A*.

§. 15.

Doglądanie i bezpośredni zarząd większych dóbr ziemiańskich (folwarków) jest rzeczą dyrekcyi, a względnie urzędników gospodarczych dla niej ustanowionych.

Dla folwarków Kocman z Laszkówką, administrowanym we własnym zarządzie, ustanowiony będzie na czas własnego zarządu osobny zarząd z tytułem: „C. k. Zarząd gospodarczy w Kocmaniu“.

Takowy będzie się składał z urzędnika gospodarczego wziętego z etatu dyrekcyi, jako przewodniczącego i z kontrolora prowentowego do załatwiania spraw pieniężnych. Inne osoby do służby gospodarczej będą przyjęte na rachunek zarządu.

W podobny sposób postąpić należy gdy inne posiadłości ziemiańskie będą administrowane we własnym zarządzie.

§. 16.

Wydzierżawianiem młynów, prawa propinacyi, dochodów suchych itd. zajmuje się zwyczajnie dyrekcya, która do dokonania czynności urzędowych, do tego się odnoszących, może używać rządców lasowych lub urzędników prowentowych.

§. 17.

Co się tyczy kopalni i nieruchomości do nich przyłączonych, nadzór, bezpośredni zarząd i utrzymywanie w biegu, będzie rzeczą wyższego Zarządu kopalń i hut w Pożorycie, mającego trzymać się w tej mierze przepisów tymczasowych, zatwierdzonych najwyższem postanowieniem z dnia 15 lipca 1874 i instrukcyi szczegółowej.

§. 18.

Budowanie jakiegokolwiek rodzaju, utrzymanie budowli w dobrym stanie i nadzór, jest rzeczą dyrekcyi, która, gdy idzie o urządzenia potrzebne do transportowania drzewa (kanały, spusty, drogi leśnie itd.) używa do tego inżynierów leśniczych; do wszelkich innych budowań, inżynierów budowniczych.

Nadzór nad budowaniem i nad budowami może być poruczony rządcom lasów i urzędnikom prowentowym.

§. 19.

Czynności rachunkowe, kontrolne i cenzurowe załatwiać będzie wydział rachunkowy dyrekcyi. Prawideł do tego dostarczą temuż instrukcye, zatwierdzone najwyższem postanowieniem z dnia 21 listopada 1866 a w szczególności instrukcya dla wydziałów rachunkowych władz krajowych asygnujących.

§. 20.

Sprawy kasy centralnej bukowińskiego funduszu religijnego grecko-oryentalnego, tudzież sprawy kasowe i depozytowe dyrekcyi będzie załatwiał i nadal urząd płatniczy krajowy w Czerniowcach.

Do poboru pieniędzy i wypłat w okręgach ustanowione będą urzędy wymienione w dodatku *B*.

Urzędy te w Kuczurmare, Dolnym Wykowie, Gurahumorze i St. Illie będą używały tytułu: „C. k. Urząd prowentowy“, w Jakobeny i w Pożorycie tytułu: „C. k. Kasa górnicza jako urząd prowentowy“. W Kocmaniu sprawy prowentowe będzie załatwiał tamtejszy Zarząd gospodarczy (§. 15).

W tych urzędach prowentowych, w których ustanowiony jest tylko jeden urzędnik kasowy, drugi klucz od kasy będzie miał rządca lasów, w Zarządzie gospodarczym w Kocmaniu ten urzędnik gospodarczy, który jest przewodniczącym.

Skład osobowy i porządek stopni w urzędach prowentowych jest wyszczególniony w dodatku *D*.

Urzędnicy prowentowi obowiązani są złożyć kaucyą służbową, wyrównywającą rocznej sumie najwyższego stopnia płac, w klasie, do której należą.

§. 21.

Władze i urzędy, ustanowione do zarządzenia dobrami bukowińskiego funduszu religijnego grecko-oryentalnego, są władzami i urzędami publicznemi, monarszemi, a ci, których do tych urzędów zamianowano, urzędnikami i sługami monarszymi, do których przeto stosują się w zupełności ustawy i przepisy wydane dla urzędników rządowych i sług w ogólności.

§. 22.

Co do wszelkich przestępstw służbowych urzędników i sług rozstrzyga osobna komisya porządkowo karna, która składać się ma z prezydenta krajowego jako przewodniczącego, z dwóch radców rządu krajowego, dyrektora dóbr i jeszcze jednego członka dyrekcyi dóbr, trzymać się zaś będzie rozporządzenia cesarskiego z dnia 10 marca 1860 (Dz. u. p. Nr. 64) i instrukcyi, którą wyda minister rolnictwa.

Rekursy przeciwko orzeczeniom i wyrokom tej komisyi wniesione, rozstrzyga ministerstwo rolnictwa, któremu nad wszystkimi, w zarządzie dóbr obowiązki, pełniącymi, służy władza porządkowo karna w najwyższej instancyi.

§. 23.

Szczegółowy zakres działania, jakoteż traktowanie spraw dyrekcyi i urzędów podwładnych; obowiązki służbowe urzędników i sług, tudzież dochody służbowe urzędników i sług, z wyjątkiem pensyj i dodatków służbowych, określą osobne instrukcye które wyda minister rolnictwa.

§. 24.

Współudział bukowińskiego metropolity i konsystorza metropolitalnego grecko-oryentalnego w zarządzie dóbr określony jest w Porządku czynności konsystorza biskupiego grecko-oryentalnego na Bukowinie, zatwierdzonym najwyższem postanowieniem z dnia 2 lutego 1869.

§. 25.

Działalność prokuratoryi skarbowej pod względem zastępowania bukowińskiego funduszu religijnego grecko-oryentalnego w ogólności a jego dóbr w szczególności, wydawanie opinij prawniczych i udział w dokonywaniu spraw prawnych i wydawaniu dokumentów prawnych, gdy tego dyrekcya wyraźnie zażąda, określa instrukcya służbowa prokuratoryj skarbowych z dnia 16 lutego 1855.

§. 26.

Dochody służbowe i emerytury urzędników i sług, do zarządu dóbr ustanowionych, ich wdów i sierót, w ogóle wszelkie wydatki na zarząd dóbr, pokrywane będą wprost z bukowińskiego funduszu religijnego grecko-oryentalnego, wydatki zaś z powodu załatwiania spraw bukowińskiego funduszu religijnego grecko-oryentalnego przez urząd płatniczy krajowy (§. 20) i przez prokuratoryą skarbową (§. 25) w Czerniowcach, będą Rządowi zwrócone z bukowińskiego funduszu religijnego grecko-oryentalnego w sumie, o której wysokość umówią się pomiędzy sobą ministerstwa rolnictwa, wyznań i oświecenia z jednej, a ministerstwo skarbu z drugiej strony.

§. 27.

Mianowanie dyrektora dóbr pozostawione jest Najjaśniejszemu Panu. Wszystkich urzędników konceptowych, technicznych, gospodarczych, rachunkowych i prowentowych, tudzież dyrektora urzędów pomocniczych, mianuje minister rolnictwa.

Dyrekcyi służy prawo mianowania oficyała biurowego i kancelisty, strażników leśnych i innych sług, tudzież przyjmowanie elewów i pomocników leśniczych.

§. 28.

Czas wprowadzenia w wykonanie powyższego statutu oznaczy minister rolnictwa. Od tego czasu utracą moc obowiązującą wszelkie dotychczasowe przepisy tyczące się zarządu dóbr bukowińskiego funduszu religijnego grecko-oryentalnego, najwyższem postanowieniem z dnia 18 marca i z dnia 9 lipca 1870, zatwierdzone a mianowicie:

I. Statut organizacyjny administracyi dóbr tego funduszu;

II. urządzenie wewnętrzne i zakres działania dyrekcyi, do zarządu tych dóbr ustanowionej;

III. instrukcya o urządzeniu i zakresie działania urzędów wykonawczych do służby przy leśniarstwie w tychże dobrach;

IV. instrukcya o urządzeniu i zakresie działania urzędów wykonawczych do służby rolniczej w tychże dobrach.

Dodatek A.

Skład osobowy i porządek stopni

w c. k. Dyrekcyi dóbr bukowińskiego funduszu religijnego grecko-oryentalnego w Czerniowcach.

Liczba bieżąca	Ilość	Rodzaj służby	Klasa stopnia służbowego	
1	1	Dyrektor dóbr	VI	
		I. Do leśnictwa.		
2	1	Lasomistrz	VII	
3	2	Wicelasomistrz	VIII	
4	1	Nadleśniczy (do konceptu)	IX	
5	1	Inżynier leśniczy	IX	
6	1	Adjunkt inżyniera leśniczego	X	
7	6	Asystentów leśniczego	XI	
8	3	Elewów „	.	do pozycyi 7 i 8. Na cały obszar dóbr funduszowych.
		II. Do czynności prawniczych i administracyjnych.		
9	1	Radca administracyjny	VII	
10	1	Sekretarz administracyjny	VIII	
11	1	Adjunkt „	IX	
		III. Do budownictwa.		
12	1	Radca budownictwa	VII	
13	1	Inżynier budowniczy	IX	
14	1	Asystent inżyniera budowniczego	XI	
		IV. Do gospodarstwa wiejskiego.		
15	1	Radca gospodarczy	VII	
16	1	Inspektor gospodarczy	VIII	
17	1	Adjunkt inspektora gospodarczego	IX	do pozycyi 17. Na czas własnego zarządu w Kocmaniu.
		V. Do rachunkowości.		
18	1	Radca rachunkowy	VIII	
19	2	Rewidentów rachunkowych	IX	
20	2	Oficyałów „	X	
21	2	Asystentów „	XI	
		VI. Do służby biurowej.		
22	1	Dyrektor urzędów pomocniczych	IX	
23	1	Oficyał biurowy pomocniczy	X	
24	1	Kancelista pomocniczy	XI	
		VII. Służba.		
25	2	Sług kancelaryjnych	.	
26	1	Pomocnik sług	.	

Uwaga. Co się tyczy płac, które urzędnicy i adjutów, które elewi pobierać mają, w tej mierze stanowią przepisy ustawy z dnia 15 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 47).

Słudzy kancelaryjni pobierać będą zasługi roczne w kwocie pierwszy 400 zł., drugi 350 zł. a pomocnik sług 250 zł.

Do sług stosowane będą w zupełności przepisy ustawy z dnia 15 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 49).

Dodatek B.

Wykaz

okręgów leśniarstwa i urzędów prowentowych.

Liczba bieżąca	Okrąg leśnictwa	Urząd prowentowy
1	Zuczka	Zarząd gospodarczy w Kocmaniu.
2	Rewna	
3	Franzthal	Urząd prowentowy w Kuczurmare.
4	Kuczurmare	
5	Krasna	
6	Fratauc	Urząd prowentowy w Dolnym Wykowie.
7	Górny Wyków	
8	Hardeggthal	
9	Putna	
10	Straza	
11	Solka	
12	Mardzina	
13	Jakobeny	Kasa górnicza jako urząd prowentowy w Jakobenach.
14	Dornawatra	
15	Pozoritta	Kasa górnicza jako urząd prowentowy w Pozorycie.
16	Wamma	Urząd prowentowy w Gurahumorze.
17	Frasin	
18	Gurahumora	
19	Illischestie	
20	Petrowce	Urząd prowentowy w St. Illie.

Dodatek C.

Skład osobowy i porządek stopni

do leśniarstwa i ochrony lasów.

Liczba bieżąca	Ilość	Rodzaj służby	Klasa stopnia służbowego	
		A. Leśniarstwo.		
1	7	Nadleśniczych	IX	
2	13	Leśniczych	X	
		B. Ochrona lasów.		
3	48	Strażników leśnych	.	
4	20	Pomocników leśniczych	.	
5	64	Gajowych	.	

Uwaga. 1. Płace urzędników w leśniarstwie będą wymierzone podług przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 47).

2. Strażnicy leśni pobierać będą płacę roczną a mianowicie: 12 po 500 *zł.*, a 18 po 400 *zł.* i 18 po 300 *zł.* Przepisy ustawy z dnia 15 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 49) będą do nich stosownne w zupełności.

3. Pomocnicy leśniczy i gajowi pobierać będą płacę miesięczną a mianowicie: pomocnicy leśniczy po 25 *zł.*, 28 gajowych po 21 *zł.* i 36 gajowych po 17 *zł.* Nie mają oni prawa ani do zaopatrzenia przyszłości, ani do odprawy.

Dodatek D.

Skład osobowy i porządek stopni

w c. k. urzędach prowentowych

(z wyłączeniem urzędników pełniących obowiązki jako tacy w kasach górniczych).

Liczba bieżąca	Ilość	Rodzaj służby	Klasa stopnia służbowego	
1	2	Rządców prowentowych	IX	
2	3	Kontrolorów prowentowych	X	
3	2	Asystentów prowentowych	XI	

Uwaga. Płace tych urzędników wyznaczone będą podług ustawy z dnia 15 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 47).